

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/11/2017
Identifikačné číslo spisu: 1006893462
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1006893462.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: AD - architektúra a design, Ing. arch. Ján Dolejší, Grösslingova 43, Bratislava, proti žalovanému: G. S., Pekná 19, Ivanka pri Dunaji, zastúpenému advokátskou kanceláriou Procházka & partners, spol. s r. o., Búdková 4, Bratislava, o návrhu na obnovu konania, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. decembra 2016, č. k. 4Obo/14/2016-116, takto

rozhodol:

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. decembra 2016, č. k. 4Obo/14/2016-116 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 1. júla 2010, č. k. 3Cb/3/2006-79, zamietol návrh žalovaného na obnovu konania vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 60Cb/68/99 a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. januára 2009, č. k. 5Obo/9/2009-63 zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 10. októbra 2008, č. k. 3Cb/3/2006-43 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. S tým odôvodnením, že ak súd prvej inštancie zamietol návrh na obnovu konania pre nezistenie zákonných podmienok na obnovu bez toho, aby vo veci samej nariadil pojednávanie a strany naň predvolal, išlo o vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

3. V nadväznosti na uvedené, súd prvej inštancie vo veci opätovne konal a zistil, že upovedomenie o začatí exekúcie bolo žalovanému doručené 30. januára 2006. Návrh na obnovu konania podal žalovaný dňa 9. februára 2006 osobne. Z obsahu súdneho spisu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 60Cb/68/99 neboli zistené dôvody podľa ust. § 228 ods. 1 O. s. p. na povolenie obnovy konania. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že na pojednávaní zisťoval, z akého dôvodu žalovaný sám seba označoval rôzne, napr. podľa hospodárskej zmluvy č. 09478/91, ktorú uzatvoril so žalobcom dňa 18. septembra 1991, podľa zápisu v podnikovom registri Obvodného súdu Bratislava I. S tvrdením žalovaného, že nepresnosti v označení na veci nič nemenia, sa súd prvej inštancie nestotožnil. Argumentoval, že pri doručovaní zásielky na adresu trvalého pobytu žalovaného podľa údajov uvedených v Registri obyvateľov SR, sa táto zásielka vrátila súdu s oznámením, že adresát je neznámy.

Na základe doplneného zisťovania zákonných podmienok na obnovu konania súd prvej inštancie dospel k záveru, že podľa ust. § 228 ods. 1 O. s. p. nie sú dôvody na povolenie obnovy konania. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, ich náhradu nepriznal, keďže mu nevznikli.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 29. decembra 2016, č. k. 4Obo/14/2016-116, odvolanie žalovaného odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd zistil, že rozhodnutie krajského súdu bolo žalovanému (jeho právnenému zástupcovi), doručené dňa 14. júla 2010 (pripojená doručienka na č. l. 79). Lehota na podanie odvolania uplynula dňa 29. júla 2010 (štvrtok), ktorý deň bol posledným dňom na podanie odvolania. Žalovaný podal odvolanie na poštovú prepravu dňa 13. novembra 2014 (obálka na č. l. 88), z čoho vyplýva, že odvolanie bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty. Žalovaný v podaní z 11. novembra 2014 (č. l. 83 spisu) tvrdil, že odvolanie bolo podané na poštovú prepravu dňa 27. júla 2010, o čom pripojil aj kópiu podacieho lístka a zároveň aj obsah podaného odvolania. Z úradného záznamu (č. l. 91) je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že odvolanie pripojené k podaniu žalovaného zo dňa 11. novembra 2014, sa v spise nenachádzalo. Lustráciou v registri súdny manažment a REDAP bolo zistené, že okrem spisu sp. zn. 60Cb/68/1999, ktorý je pripojený k spisu sp. zn. 3Cb/3/2006, sa v uvedených registroch žiadne iné konanie s uvedenými sporovými stranami nenachádza. Na výzvu súdu prvej inštancie, žalovaný predložil originál predmetného podacieho lístka (č. l. 101) a uviedol, že v rozhodnom čase si nevedel evidenciu odoslanej pošty, resp. táto evidencia pozostávala len z evidencie podaných podacích lístkov. Z predloženého podacieho lístka vyplýva, že právny zástupca žalovaného podal dňa 27. júla 2010 zásielku adresovanú Krajskému súdu v Bratislave pod podacím číslom 00347383. Súd prvej inštancie ďalej lustráciou zistil, že zásielka pod podacím číslom 003747383 bola súdu doručená dňa 28. júla 2010, avšak z úhrnného podacieho lístka (č. l. 110) súd nevedel zistiť, či pod uvedeným podacím číslom bolo doručené uvedené odvolanie a iná evidencia došlej pošty sa súdu nedala zistiť. Do spisu bola tiež založená prefotená „poznámka k spisu“ zo súdneho manažmentu (č. l. 108 - 109 spisu), z ktorej bolo zistené, že v období júla 2010 uvedené odvolanie do spisu sp. zn. 3Cb/30/2006, nebolo založené.

6. Keďže v danej situácii existovali rozpory medzi obsahom spisu a tvrdeniami žalovaného, súd prvej inštancie vytvoril žalovanému procesnú možnosť na preukázanie svojich tvrdení a taktiež sám vykonal rozsiahlu lustráciu za účelom odstránenia predmetných rozporov. Z lustrácie vykonanej súdom neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by potvrdili skutočnosti uvádzané žalovaným a ani samotný žalovaný súdu nepreukázal také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť ním tvrdený záver o včasnosti podania opravného prostriedku.

7. Odvolací súd zdôraznil, že žalovaný predložil podací lístok číslo 00347383, ktorý preukazoval podanie zásielky na pošte dňa 27. júla 2010, doručenej krajskému súdu dňa 28. júla 2010 (viď úhrnný dodací lístok na č. l. 110 spisu). Uvedený podací lístok preukazuje len skutočnosť, že Krajskému súdu v Bratislave bola doručená zásielka, podaná právny zástupcom žalovaného, ale nie tvrdenie, že by jej obsahom bolo konkrétne odvolanie v predmetnej veci. Právny zástupca žalovaného tiež uviedol, že v rozhodnom čase nevedel evidenciu odoslanej pošty. Žalovaný mal možnosť preukázať svoje tvrdenia, ale len samotný podací lístok odvolací súd nepresvedčil o včasnom podaní opravného prostriedku, a preto vychádzajúc z údajov obsiahnutých v spise odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného bolo podané dňa 13. novembra 2014, teda zjavne po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktorá žalovanému uplynula dňa 29. júla 2010.

8. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalovaného podľa § 386 písm. a/ C. s. p. odmietol ako podané oneskorene. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.

9. Proti uzneseniu odvolacieho súdu, podal dovolanie žalovaný, pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Žalovaný má za to, že odvolací súd porušil jeho právo na riadne opravné, odvolacie konanie. Odvolanie podľa názoru žalovaného spĺňalo všetky subjektívne a objektívne podmienky jeho prípustnosti s tým, že bolo podané včas na súde prvej inštancie. Včasnosť podania odvolania bola preukázaná príslušným podacím lístkom k zásielke s podacím číslom 00347373. Žalovaný trvá na tom, že touto zásielkou bolo podané odvolanie, ktorého rovnopis opätovne zaslal súdu prvej inštancie podaním zo dňa 11. novembra 2014. Dovolateľ uviedol, že

odvolací súd je povinný pred odmietnutím odvolania vykonať dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, a to postupom podľa § 384 ods. 4 C. s. p. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. že na nikom nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Z negatívnej dôkaznej teórie podľa dovolateľa vyplýva, že keď žalovaný preukázal doručenie zásielky jej adresátovi - súdu prvej inštancie, potom sa dôkazné bremeno na preukázanie obsahu predmetu zásielky presunulo na adresáta (súd prvej inštancie a odvolací súd).

10. V dovolaní žalovaný taktiež uviedol, že pre odmietnutie odvolania nepostačuje len pochybnosť o tom, či bolo odvolanie podané včas, jeho oneskorené podanie musí byť preukázané mimo rozumných pochybností, čím platí prezumpcia včasnosti podania odvolania. K tomuto dovolateľ dodal, že pokiaľ právne predpisy umožňujú podávať podania aj inak, ako priamo do podateľne príslušného súdu, bolo by nemysliteľné a porušením práva na spravodlivý proces, aby chyby v procese doručovania, ktoré nastali po odoslaní, boli pripísané na ujmu strany sporu.

11. Podľa žalovaného napadnuté rozhodnutie je ďalej aj arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, pretože jeho odôvodnenie nie je presvedčivé. Nie je z neho zrejmé, prečo odvolací súd nezohľadnil ustálené judikovanú negatívnu dôkaznú teóriu, ako ani to, akými úvahami odvolací súd hodnotil dôkazy.

12. Na základe uvedeného, dovolateľ navrhuje rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

15. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

16. Dovolací súd pred tým, než pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalovaného skúmal, či je dovolanie odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. či dovolateľ vymedzil dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p.

17. Podľa § 431 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

18. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Dovolací súd je pri rozhodovaní o dovolaní viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi tak, ako ich dovolateľ vymedzil vo svojom dovolaní (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

20. Viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi je úzko spätá s uplatňovaním dispozičného princípu, ako jedného zo základných princíпов sporového konania (čl. 7 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

21. Dovolateľ prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania právne vymedzil tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.
22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. K porušeniu práva na spravodlivý súdny proces môže dôjsť aj odmietnutím odvolania v prípade, keď na to neboli splnené zákonné podmienky.
24. Z obsahu dovolania je zrejmé, že za naplnenie nesprávneho procesného postupu, znemožňujúcemu žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva podľa § 420 písm. f/ C. s. p., došlo podľa žalovaného najmä tým, že odvolací súd odmietol jeho odvolanie. Pritom včasnosť podania odvolania bola podľa dovolateľa preukázaná príslušným podacím lístkom k zásielke s podacím číslom 00347373.
25. Podľa § 201 ods. 1 O. s. p., odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.
26. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na podanie odvolania, treba považovať deň doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie.
27. Dovolací súd preskúmaním spisu zisťuje, že rozhodnutie krajského súdu bolo žalovanému (jeho právnenému zástupcovi), doručené dňa 14. júla 2010 (pripojená doručienka na č. l. 79). Lehota na podanie odvolania uplynula dňa 29. júla 2010 (štvrtok).
28. Žalovaný v podaní z 11. novembra 2014 (č. l. 83 spisu) tvrdil, že podal odvolanie na poštovú prepravu dňa 27. júla 2010, o čom pripojil aj kópiu podacieho lístka (č. l. 84) a zároveň aj obsah podaného odvolania (č. l. 88).
29. V registri súdny manažment a REDAP bolo lustráciou zistené, že okrem spisu sp. zn. 60Cb/68/1999, ktorý je pripojený k spisu sp. zn. 3Cb/3/2006, sa v uvedených registroch žiadne iné konanie, so sporovými stranami tohto sporu, nenachádza.
30. Žalovaný na deklarovanie podania odvolania predložil podací lístok, z ktorého vyplýva, že jeho právny zástupca podal dňa 27. júla 2010 zásielku adresovanú Krajskému súdu v Bratislave, a to pod podacím číslom 00347383. Táto zásielka bola súdu prvej inštancie doručená dňa 28. júla 2010. Súčasťou spisu je prefotená „poznámka k spisu“ zo súdneho manažmentu (č. l. 108 - 109 spisu), z ktorej poznámky vyplýva, že v období júla 2010, odvolanie žalovaného do spisu sp. zn. 3Cb/30/2006, nebolo založené.
31. Na základe týchto skutočností, odvolací súd napadnutým uznesením, odvolanie žalovaného odmietol s tým, že žalovaný nepreukázal také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť ním tvrdený záver o včasnosti podania opravného prostriedku. K tomuto záveru dovolací súd uvádza, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04). Ak nie je záver o dodržaní zákonom stanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí všeobecný súd vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (III. ÚS 331/04). V danom prípade možno mať pochybnosti takéhoto charakteru. I keď z obsahu súdneho spisu a predložených dôkazov, nie je možné určiť, či podanie žalovaného zo dňa 27. júla 2010 obsahovalo jeho odvolanie, je nepochybné, že súd prvej inštancie pod podacím číslom 00347383, zásielku žalovaného prevzal a nebolo zistené, že v danom období žalovaný vystupoval na tomto súde ako strana sporu v iných veciach. Vzhľadom k tomu nemožno bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, že žalovaný podal iba odvolanie dňa 13. novembra 2014, ktoré by preukázateľne bolo podané po lehote na podanie odvolania a nie aj doporučené na pošte dňa 27. júla 2010. Preto treba mať za to, že odvolanie podané žalovaným, bolo podané v odvolacej lehote podľa § 201 ods. 1 O. s. p.
32. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že pochybením odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie žalovaného odmietnuté, došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.
33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a

vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

34. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

35. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.